

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/90/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120207826
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5120207826.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcov: 1/ A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, 2/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G., H. XXXX/XXX, 3/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, právne zastúpení: Advokátska kancelária Lukáš Bútora, s.r.o., so sídlom Žilina, Jána Milca 8, IČO: 51 757 869, proti žalovanému: J. C. B., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX K. XX, právne zastúpený: Mgr. Ján Páchnik, advokát, so sídlom L., J. M. XX/X, za účasti intervenienta: Rebix, s.r.o., 014 01 Hlboké nad Váhom 117, IČO: 51 757 869, v konaní o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 25C/53/2020-252 zo dňa 1.12.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu m e n í tak, že nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v kat. úz. E., Obec E., okres B. M. J., a to parc. KNC 1028/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91m², KNC č. 1028/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 9m² a KNC č. 1028/3 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 288 m² patria v spoluvlastníckom podiele 1/2 do dedičstva po poručiiteľke N. D., nar. XX.X.XXXX, ktorá zomrela X.X.XXXX.

Žalobcom 1/, 2/ a 3/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalovanému spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd určil, že žalobkyňa je vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1 na parcelách nachádzajúcich sa v katastrálnom území E., Obec E., okres B. M. J. a to parcely KNC č. 1028/1 zastavaná plocha a nádvoria o výmere 91 m², KNC č. 1028/2 zastavaná plocha a nádvoria o výmere 9 m² a KNC č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvoria o výmere 288 m², žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na podklade výsledkov vykonaného dokazovania prvoinštančný súd ustálil, že v rámci konania pred Okresným súdom Žilina č.k. 25C/53/2020 bolo zistené a preukázané, že stav zápisu na liste vlastníctva č. XXX u KNC parcel 1028/1 a 1028/2 bol aj v čase uzatvárania záložnej zmluvy dňa 22.9.2010 a v čase dražby dňa 24.10.2019 nesprávny a že mal byť dražený len majetok J. K., a to rodinný dom postavený na CKN v 1/1-nine a podiel 1-ce v KNC parceliach 1028/1 a 1028/2. Pokiaľ bola vykonaná dražba za vyššie uvedeného skutkového stavu zastal názor, že postup draženia majetku bol súladný so zákonom 527/2002 Z.z., pretože vychádzal so zápisu na liste vlastníctva (ktorý nebol ku dňu dražby žiadnym spôsobom kvalifikovane žalobcom spochybný), na základe čoho nedošlo k pochybeniu so strany dražobnej spoločnosti a dražbu ako takú nemožno s odkazom na zák. č. 527/2002 považovať za neplatnú, hlavne s ohľadom na nepodanie žaloby žalobcom v zákonnej lehote § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. – t.j. na márne uplynutie zákonnej lehoty na podanie takejto žaloby. Vychádzajúc však z rímskej zásady, že nikto nemôže previesť viac práv, ako sám má, žalobca ako vlastník podielu 1-ce vo vyššie uvedených CKN parcelách 1028/1 až 3/

za súčasného stavu nemá inú možnosť ako podať žalobu na súd a domáhať sa žalobou ochrany svojho vlastníckeho práva, žalobou na určenie vlastníckeho práva voči žalovanému, v rozsahu 1-ce v zmysle petitu podanej žaloby. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že na základe dobrovoľnej dražby zo dňa 24.10.2019 bolo na právneho predchodcu žalobcu a následne na základe Kúpnej zmluvy V 1138/2020 zo dňa 22.7.2020 bolo na žalovaného prevedené vlastnícke právo žalobcu v rozsahu 1-ce u KNC parciel 1028/1 až 1028/3. Na podklade uvedeného zistenia prvoinštančný súd žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2, 3 CSP s prihliadnutím na úspech žalobkyne v spore.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalovaný. V podanom odvolaní poukázal na odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Nesúhlasil s právnym názorom prvoinštančného súdu a použitím rímsko-právnej zásady nemo plus iuris..., postup prvoinštančného súdu považoval za arbitrárny a po právnej stránke nesprávny. Uviedol, že aj v prípade dobrovoľnej dražby obdobne ako v prípade napr. exekučnej dražby, dochádza k originárnemu nadobudnutiu vlastníckeho práva. Pretože nejde o prevod práva, neprichádza do úvahy použitie právnej zásady nemo plus iuris. Na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu 6Cdo/60/2017 z 31.10.2018. V citovanom rozhodnutí zároveň najvyšší súd uvádza: „Dôvodová správa k novele zákona vykonanej zákonom č. 568/2007 z. z. výslovne uvádza, že pri dobrovoľnej dražbe nejde o prevod veci (nejde o zmluvu), ale o osobitný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva na základe „iných skutočností ustanovených zákonom“ (§ 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorými sú príklep na dražbu a zaplatenie vydraženej ceny (zložená právna skutočnosť). Nejde teda o ďalší inštitút zmluvnej povahy. Podľa uvedeného názoru Najvyššieho súdu, nie je možné bez vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby domáhať sa zvrátenia jej dôsledkov. Pri pripustení opačného výkladu by došlo k neprimeranej disproporcii medzi ochranou práva „pôvodného vlastníka“ a práva nadobúdateľa v dražbe. Ďalej poukázal i na právne závery Ústavného súdu obsiahnuté v Náleze ÚS SR I.ÚS 549/2015. Vzhľadom na poukazovaný právny názor Ústavného súdu by všeobecný súd mal pri rozhodovaní tejto veci brať na zreteľ aj na dobromyseľnosť nadobúdateľa, ktorý konal v dobrej viere v hodnovernosť zápisu v katastri nehnuteľnosti, ktorý vedie špecializovaný štátny orgán určený práve na evidovanie právnych vzťahov k nehnuteľnostiam. Zároveň vypichol podľa neho podstatnú skutočnosť, že žalobkyňa podľa jej vlastných tvrdení vedela o zápise záložného práva dlhú dobu a napriek tomu nepodnikla ani jeden z krokov uvedených v predchádzajúcej vete. V ďalšom navrhoval o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť v zmysle zásad podľa § 257 CSP s poukazom na špecifickosť prípadu, keď sa spolu s jeho právnym predchodcom ocitli bez vlastného zavinenia v situácii, keď riadne zaplatili tretej osobe odplatu za vydražené nehnuteľnosti a o potencióálnych nárokoch ďalšej osoby nemali vedomosť. Navrhoval na znášanie trov konania zaviazat' žalobcu v plnom rozsahu.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. K jednotlivým bodom uvedeným v podanom odvolaní poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.12.2012 sp.zn. 2M Cdo 20/2011 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 61/2014. Poukázala na zjednocujúce stanovisko veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, vychádzajúce z uznesenia 1 VOdbdo/2/2020 z 27.4.2021. Právny názor, že pri nadobudnutí vlastníctva v dobrovoľnej dražbe sa nejedná o originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva, je potvrdený ustálenou súdnou praxou, mimo iného i uznesením Najvyššieho súdu SR 2M Cdo 20/2011 zo dňa 18.12.2012. K požiadavke žalovaného uplatniť pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania ust. § 257 CSP uviedla, že nemá inú možnosť domáhať sa ochrany svojich práv ako určovacom žalobou podanou na súde. Do tejto situácie sa taktiež dostala bez vlastného zavinenia. Rozsudok prvoinštančného súdu navrhovala potvrdiť ako vecne správny.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej upriamil pozornosť na judikát Veľkého senátu NS SR 1VOdbdo/2/2020, ktorý sa viaže na prevod vlastníckeho práva na základe dvojstranného právneho úkonu. V prípade dražby však nejde o prevod ale o zmenu vlastníka na základe inej právnej skutočnosti, a preto ho nemožno na danú situáciu aplikovať. Doplnil, že žalobkyňa dlhodobo vedela o existencii záložného práva, nepodnikla žiaden efektívny krok, aby sa domohla ochrany svojho vlastníctva. Žalovaný sa v dobrej viere stal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, a preto považuje znášanie trov konania za danej situácie za nespravodlivé.

5. Žalobkyňa k tomuto vyjadreniu žalovaného uviedla, že v samotnom uznesení sp.zn. 1V Obdo/2/2020 sa súd zaoberal všeobecnou možnosťou prelomenia zásady nemo plus iuris (t.j. nadobudnutia

vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa), pričom v danom kontexte nebolo podstatné na základe akej skutočnosti malo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva. K námietke ohľadne rozhodovania o nároku na náhradu trov konania namietala, že nie je pravda, že žalobca sa nesnažil chrániť svoje vlastnícke práva ešte pred podaním žaloby. Keď sa dozvedel, že jeho spoluvlastnícky podiel je zaťažený záložným právom, žiadal kataster ako aj záložného veriteľa o nápravu, avšak bezúspešne. Žalobca teda nemal inú možnosť, než sa domáhať ochrany vlastníckeho práva cestou súdu.

6. V priebehu odvolacieho konania bol doručený odvolaciemu súdu úmrtý list žalobkyne, podľa ktorého žalobkyňa zomrela X.X.XXXX. Na podklade tejto skutočnosti odvolací súd vo veci ďalej pokračoval s právnymi nástupcami pôvodnej žalobkyne, ktorými sú žalobcovia 1/ až 3/. Títo navrhovali, aby odvolací súd ďalej určil, že nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v katastrálnom území E., Obec E., okres B. M. J. a to parcely KNC č. 1028/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91 m², KNC č. 1028/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 9 m² a KNC č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 288 m² patria v spoluvlastníckom podiele 1/2 do dedičstva po poručiťke N. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa X.X.XXXX.

7. Žalovaný osobitným podaním namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov s tým, že pôvodná žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Dedičia pôvodnej žalobkyne sa však nemôžu domáhať určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (tak ako pôvodná žalovaná) a nie sú aktívne vecne legitímovaní na pokračovanie v konaní o takejto žalobe. Žalobu navrhoval zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V ďalšom podaní poukázal na ust. § 160 CSP, Čl. 6 základných princípov CSP, § 161 CSP, § 371 CSP a žiadal, aby odvolací súd neprípustil žalobcami navrhovanú zmenu žaloby a žalobu zamietol.

8. Krajský súd ako súd odvolací uznesením č.k. 10Co/90/2022-391 zo dňa 9.1.2024 pripustil zmenu žaloby v zmysle procesného podania žalobcov.

9. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) na pojednávaní vytyčenom na deň 20.2.2024 po zopakovaní dokazovania rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a určil, že nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v kat. úz. E., Obec E., okres B. M. J., a to parc. KNC 1028/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91m², KNC č. 1028/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 9m² a KNC č. 1028/3 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 288 m² patria v spoluvlastníckom podiele 1/2 do dedičstva po poručiťke N. D., nar. XX.X.XXXX, ktorá zomrela X.X.XXXX. Zároveň žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal vo vzťahu k žalovanému spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver, svoje rozhodnutie podrobne a vyčerpávajúcym spôsobom v zmysle § 220 ods. 2 CSP i odôvodnil.

11. Na podklade procesnej situácie, ktorá nastala v priebehu odvolacieho konania, však odvolací súd ďalej pokračoval vo veci s právnymi nástupcami zomrelej žalobkyne a pristúpil i k zmene žaloby, ktorá bola nevyhnutná pre ďalšie konanie a rozhodovanie o odvolaní žalovaného v predmetnej právnej veci. Odvolací súd vychádzal z presvedčenia, že striktné dodržanie ust. § 371 CSP v predmetnej veci by bolo nielen v rozpore so základnými princípmi tohto právneho predpisu, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti a viedol by k odmietnutiu spravodlivosti žalobcom ako právnym nástupcom zomrelej žalobkyne. Naopak, mal za to, že v danom prípade je potrebné vychádzať z Čl. 2 ods. 1, 2, Čl. 16 základných princípov CSP, nakoľko v každom prípade sa uplatnilo právnymi nástupcami žalobkyne to isté právo, ako bolo uplatnené v podanej žalobe, a to vlastnícke právo žalobkyne. Zmenila sa iba dimenzia, do ktorej sa vlastnícke právo priznáva, keď v dôsledku smrti pôvodnej žalobkyne a straty jej procesnej spôsobilosti, ako i spôsobilosti na právne úkony – spôsobilosti hmotno-právnej, nebolo možné určiť, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva žalobkyne, ale do dedičstva po nej.

12. Pokiaľ sa týkalo merita prejednávanej veci, odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami, právnym záverom vysloveným zo strany prvoinštančného súdu, napriek výhradám žalovaného, uplatňovaným v priebehu konania a v podanom odvolaní, vychádzal z presvedčenia, že v danom prípade

je potrebné a možné aplikovať zjednocujúce stanovisko Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, ktorá vychádza z uznesenia sp.zn. 1 VObo 2/2020 z 27.4.2021. Odvolací súd ďalej vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2M Cdo/20/2011 (R 61/2014), Nálezu Ústavného súdu SR z 13. apríla 2011, sp.zn. III. ÚS 448/2010, z rozsudkov Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/123/2011, 20Co 51/2012. Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/62/2019 z 22. mája 2019 uviedol, že niet dôvodu, prečo by sa zásada „nemo plus iuris“ nemala vzťahovať aj na ďalší inštitút zmluvnej povahy, a to dobrovoľnú dražbu. To znamená, že ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona o dobrovoľných dražbách nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby nebol sám vlastníkom predmetu dražby. Opačnému výkladu by okrem toho, že mu chýba zákonný podklad, bránil Čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého musí byť výklad zákona v súlade s ústavou. Dobrovoľná dražba, ktorej navrhovateľom nie je skutočný vlastník, je konaním, ktoré sa vedie absolútne mimo vôle a aj bez pričinenia skutočného vlastníka, bez akejkoľvek predbežnej kontroly súdu alebo iného orgánu verejnej moci, výlučne pod kontrolou dražobníka, ktorý je súkromno-právnym subjektom vykonávajúcim svoju činnosť alebo podnikanie, teda za účelom dosiahnutia zisku. Je potom nezlučiteľné s ústavnou zásadou rovnosti všetkých subjektov v právach (Čl. 12 ods. 2 Ústavy SR), aby mohlo konanie (právne úkony) určitých subjektov zasahovať do právneho postavenia tretej osoby bez jej súhlasu. Takáto dobrovoľná dražba prebieha nielen mimo vôle a bez pričinenia skutočného vlastníka, ale aj bez akejkoľvek predbežnej kontroly súdu alebo iného orgánu verejnej moci.

13. Vo väzbe na uvedené odvolací súd preto žalobe žalobcov v zmysle nimi vykonanej zmeny žaloby v plnom rozsahu vyhovel.

14. Pokiaľ sa týka rozhodovania o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd mal za to, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre postup v zmysle § 257 CSP. Z obsahu spisu a výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že pôvodná žalobkyňa upozorňovala záložného veriteľa na nesprávnosť zápisu v katastri nehnuteľností, taktiež sa domáhala ochrany i prostredníctvom katastrálneho odboru Okresného úradu v Kysuckom Novom Meste. Napriek tomu, záložný veriteľ pokračoval v úkonoch, smerujúcich k uskutočneniu dražby, v priebehu ktorej taktiež neupozornil na nezrovnalosti týkajúce sa zápisu vlastníctva predmetných nehnuteľností. Tak ako žalovaný aj žalobkyňa sa ocitla v pozícii osoby, ktorá z hľadiska ochrany svojich práv nutne musela podať žalobu na súd, teda domáhať sa ochrany prostredníctvom súdu. Odvolací súd taktiež prihliadol na správanie a postoj strán nielen pred začatím sporu ale i v priebehu konania, kedy i napriek rozsiahlej judikatúre najvyšších súdnych autorít, žalovaný odmietal uznať vlastnícke nároky žalobkyne k predmetu sporu, čím nielen predĺžil súdne konanie, ale i navýšil jeho trovy.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)